

Košutnjak je nova meta investitorskog urbanizma: Ugroženo je 14 hektara zelenih površina

Beograd je već jedan od glavnih gradova sa najmanje zelenih površina u Evropi, a sada kroz projekat izgradnje još jednog elitnog stambeno-poslovnog kompleksa, ovaj put na Košutnjaku, Beogradu pretil gubitak čak [14 hektara šume](#). Korist od ovog projekta će imati pre svega investitori koji uz blagoslov političke mafije na vlasti planiraju da počine jedan pravi ekocid u Beogradu, bez imalo obzira prema prirodi i životnoj sredini radničke klase.

Planirani projekat je klasičan primer bahatog [investitorskog urbanizma](#) gde je glavni cilj stvaranje što profitabilnije investicije a luksuzni stambeno-poslovni kompleks na obodima grada, okružen šumskim predelom je odlična prilika za višemilionsku zaradu. Kao i kod drugih projekata investitorskog urbanizma poput Beograda na vodi ili EXP0-a, javnost nema načina da se informiše o zakulisnim radnjama koje su investorima omogućile da dođu u priliku da unište 14 hektara šume na Košutnjaku.

Ipak, možemo samo da pretpostavimo da je potencijalni novčani dobitak otvorio vrata kroz sve institucije i raskrčio put ka još jednom projektu od kojeg radnička klasa nema ama baš nikakve koristi, ali će zato trpeti njegove štetne posledice. Setimo se samo pokušaja rušenja Generalštaba, koji je sada dobio sudski epilog u kojem je optužen ministar kulture, [Nikola Selaković](#) da je direktno učestvovao u vršenju pritiska da se kompleks Generalštaba izbriše iz registra zaštićenih spomenika kulture.

Dok je [Generalštab odbranjem samoorganizovanim otporom](#) studentskih plenuma i narodnih zborova, za Košutnjak nam tek predstoji borba.

Sa pravne tačke gledišta, investitorski projekat koji je pobedio na konkursu za prostorno rešenje na teritoriji objekata nekadašnjeg Avala Film-a kojim se predviđa i seča 14 hektara šume jeste legalan. Međutim, to što je ovo rešenje pobedilo na nekakvom konkursu ne znači da je samim tim i legitimno jer ne uzima u obzir lokalni ekosistem, zajednicu ili zdravorazumsku potrebu da umesto uništavanja i ovo malo drveća kog imamo, zapravo stvaramo nove zelene površine.

O koristi drveća, parkova i šuma za životnu sredinu nećemo da trošimo reči, budući da je ona jasna, ali ćemo zato progovoriti o štetnosti uništenja 14 hektara šume. Jedna od glavnih opasnosti ovakvog bahatog urbanističkog ekocida je stvaranje efekta "urbanih toplotnih ostrva" koja su znatno toplija od okolnih predela zbog visoke gustine zgrada i materijala koji se lako zagrevaju, ali teže hlade. Zamena zelenila betonom i asfaltom dovodi do znatno viših temperatura u urbanim sredinama tokom leta.

Takođe, nedostatak prirodne zemlje, koja upija kišnicu povećava rizik od poplava usled smanjene apsorpcije vode, a tu je naravno i smanjenje kvaliteta vazduha. Time se trajno uništava mikroklima čitavog dela grada, koji važi za jedan od poslednjih šumskih predela u Beogradu, gde radnička klasa može besplatno da odlazi na izlete, provodi vreme u prirodi, pravi proslave i druženja.

Ovo je zapravo još jedan oblik agresivne [džentrifikacije](#) gde se radnička klasa istiskuje iz jednog dela grada gde se umesto šume i prostora za rekreaciju u kojem mogu svi da uživaju, stvara ekskluzivni stambeno-poslovni kompleks za bogataše. Uništenje Košutnjaka sa sobom nosi ne samo razaranje prirode, već i jednog istorijskog područja na kojem su generacije radničke klase iz celog grada dolazile da provode vreme i

uživaju u zajedničkom dobru, koje nije bilo ničije privatno vlasništvo.

Na ugroženom području je novim Planom detaljne regulacije za kompleks Avala filma u okviru ranog javnog uvida pre pet godina bila planirana izgradnja preko pola miliona novih kvadrata stambenog i poslovnog prostora, odnosno izgradnja oko 3.000 luksuznih stanova. U to vreme, samoorganizovani narodni otpor, pre svega lokalne zajednice je sprečio seču šume i početak projekta. Ipak, kapitalisti sada ponovo pokušavaju da isteraju ono što su naumili do kraja i unište veliki deo Košutnjaka.

Češka firma "Sebre", koja je glavni investitor ovog džentrifikacijskog poduhvata je ista firma koja već sudeluje u uništenju dorćolskog priobalja kroz projekat "Marina Dorćol" na Starom Gradu u Beogradu. U pitanju je slična vrsta luksuznog stambeno-poslovnog kompleksa prilikom čije izgradnje su primećeni ozbiljni prekršaji u bezbednosti gradnje, kao što je [skladištenje kontaminirane zemlje pune teških metala](#) u blizini stambenih zgrada.

Iako je inspekcija Zavoda za zaštitu zdravlja pre dve godine vršila ispitivanje ovog tla i na dubinama od 10 do 50 centimetara utvrdila veliko prisustvo teških metala, firma Sebre nije preduzela nikakve zaštitne mere, već je negirala rezultate ispitivanja.

Da li možemo da očekujemo ikakav savestan pristup gradnji na Košutnjaku koji neće ugroziti šumu kako to tvrde predstavnici žirija koji je na konkursu odabrao trenutno rešenje za čije je izvođenje zadužena firma Sebre preko svoje podružnice "Avala Studios"? Zasiurno ne, jer u kapitalizmu propisi o zaštiti životne sredine nemaju nikakvu težinu ukoliko se kose sa interesima države i privatnog kapitala.

Klasna solidarnost smatra da peticije i javni apeli institucijama da se spreči ovakva kapitalistička bahatost ne

mogu uroditi plodom. Jedino samoorganizovani otpor radničke klase može zaista da dovede do rezultata, što su pokazale akcije prethodnih godina koje su dovele do odlaganja pokušaja uništenja Košutnjaka 2020. godine.

Imamo pregršt primera iz prethodnih godina koji pokazuju da kada stvari uzmemo u svoje ruke, samoorganizujemo se i okupimo lokalnu zajednicu, ljude kojih se neki problem tiče, možemo da bez posrednika, bez države i bez kapitalističkih institucija osvarimo pobeđe u našem zajedničkom interesu. Ne trebaju nam partije i političari.

Od sprečavanja izgradnje mini hidroelektrana na Staroj planini, preko studentskih blokada, borbe za odbranu Generalštaba, sve do narodnog samoorganizovanja kroz zborove, postalo je jasno da imamo sve što nam treba da bismo se borili i izborili. To sve smo mi sami. Dokle god imamo jedni druge i volju da se međusobno povezujemo, [gradimo strukture, grupe, organizacije i kolektive zasnovane na direktnoj demokratiji i direktnoj akciji](#) kao metodu borbe, imamo i mogućnost da pobedimo kapitalističku pohlepu i žeđ za profitom.

Hajde da ne dozvolimo da nam oduzmu Košutnjak.

Hajde da pokažemo da ćemo braniti naš grad, naše šume, i našu zajednicu, kao što smo branili i odbranili Generalštab od rušenja.